

Motion till riksdagen

1989/90:Fi513

av Anne Wibble m.fl. (fp)

Offentlig upphandling

Utrymmet för att öka de offentliga utgifterna är idag starkt begränsat. Det är inte möjligt att höja skatterna på 90-talet utan de bör istället sänkas. Samtidigt måste delar av den skattefinansierade välfärden förbättras och byggas ut.

En del av lösningen ligger i att genom avreglering öppna den monopoliserade offentliga tjänsteproduktionen för konkurrerande privata alternativ. I en partimotion om den offentliga sektorns förnyelse beskriver vi under rubriken "Mer valuta för skattepengarna!" ett liberalt reformprogram för den offentliga sektorn.

I den här motionen presenterar vi ett antal åtgärder för att skapa jämlika konkurrensvillkor för produktion i privat och offentlig regi. Vi tar inte upp frågan om nödvändiga förändringar i mervärdeskatten för att skapa konkurrensneutralitet eftersom detta behandlas i skattereformen.

Öka anbudsupphandlingen

Kommun, stat och landsting bör utnyttja alla tillfällen till anbudsupphandling för transporter, städning, fastighetsskötsel, matlagning osv. I vissa fall kan egen regi vara bäst men upphandling bör alltid prövas.

Den offentliga sektorn bör tillämpa samma principer för val mellan entreprenad och egen regi som används för val mellan olika entreprenörer. Möjligheterna att genom MBL stoppa seriösa entreprenörer måste undanröjas.

Enhetliga redovisningsmetoder

Många gånger görs överväganden om entreprenad på felaktiga grunder; t.ex. därför att man bortser från de fasta kostnader som egen regi innebär. Ett sätt att skapa bättre förhållanden är att organisatoriskt klart skilja på upphandlande och producerande funktioner. Det är också viktigt från skatt- och konkurrenssynpunkt att den offentliga egenregiverksamheten ges en enhetlig redovisningsform som tydligt visar de faktiska kostnaderna. Ökade möjligheter att jämföra kostnaderna för kommunernas egen verksamhet och för entreprenader stärker konkurrensmöjligheterna.

Regeringen bör i de överläggningar som sker med kommunförbunden un-

derstryka vikten av att få till stånd en enhetlig redovisning av egenregiverksamheten i syfte att skapa konkurrensneutralitet mellan entreprenader och verksamhet i egen regi.

Mot. 1989/90
Fi513

Ökad affärsmässighet i den offentliga upphandlingen

Enligt nu gällande regler för offentlig upphandling medges i vissa fall undantag från principen om affärsmässighet. Det kan gälla sysselsättningskäl eller främjande av den svenska industrins utveckling. Dessa undantag öppnar möjligheter för att exempelvis stödja vissa företag genom att inte välja det affärsmässigt bästa anbudet.

Nuvarande regler för den offentliga upphandlingen innehåller således så många möjliga undantag från principen om affärsmässighet att denna princip ofta kan frångås i praktiken. Mot denna bakgrund är en översyn av upphandlingsreglerna motiverad i syfte att ge de affärsmässiga övervägandena en mer avgörande roll.

Vid en översyn av upphandlingsreglerna för den offentliga sektorn bör bestämmelserna för upphandling av tjänster uppmärksammas särskilt.

En utgångspunkt för översynen bör också vara att uppnå en harmonisering med de regler som tillämpas inom EG.

Lagreglering av kommunal upphandling

Den kommunala upphandlingen bör liksom den statliga regleras i lag. För närvarande regleras kommunerna endast genom upphandlingsreglementet och överträdelse kan beivras endast med kommunalbesvär. Upphandlingsärenden är ofta av mycket komplicerad natur, varför möjligheterna att påtala avsteg från upphandlingsreglementet kan vara små. För lagreglering talar också den kommunala upphandlingens växande betydelse för den ekonomiska aktiviteten i Sverige.

Ytterligare fördelar skulle uppnås genom att upphandlingsreglerna skulle få samma status över hela det offentliga området.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ökad anbudsupphandling i den offentliga sektorn,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående behovet av en enhetlig redovisning av den kommunala egenregiverksamheten,
3. att riksdagen hos regeringen begär en översyn av reglerna för den offentliga upphandlingen i enlighet med vad i motionen anförts,
4. att riksdagen hos regeringen begär förslag till lagreglering av kommunal upphandling i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 24 januari 1990

Mot. 1989/90
Fi513

Anne Wibble (fp)

Ingela Mårtensson (fp)

Lars De Geer (fp)

Lars Leijonborg (fp)